

# СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 36 (7627) | Нядзеля, 16 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

## ЗАГАД

### Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршалу Совецкага Саюза ЖУКАВУ

Войскі 1-га УКРАЇНСКАГА фронту, пасля ўспіхных вулічных баёў, поўнасьцю авалодалі цэнтрам Украіны—горадам ТАРНОПАЛЬ—лікім чыгуначным вузлом і моцным апорным пунктам абароны немцаў на Львоўскім напрамку. У баях за авалоданне ТАРНОПАЛЕМ вызначыліся войскі генерал-палкоўніка КУРАЧКІНА, генерал-лейтнанта ЛЮДНІКАВА, генерал-маёра ПІЖВА, генерал-маёра МІШЧАНКА, палкоўніка ПІЧОВА, палкоўніка КУЧАРЭНКА, палкоўніка В. ІВІЧА, палкоўніка ЛАШЧАНКА; артылерыя генерал-маёра артылерыі ФРАЛОВА, генерал-маёра артылерыі ВОЛКІНШТЭЙНА, генерал-маёра артылерыі ВАЛЧОК, палкоўніка БАГАТЫРОВА, палкоўніка ДЗЕВУЛЬСКАГА, палкоўніка ЛЮБІМАВА, палкоўніка РЭУТАВА, палкоўніка ТІЦЕНА, палкоўніка ЧАВОЛА, палкоўніка БЯЛОВА, палкоўніка БАЗЯЛЕНКА; танкісты генерал-лейтнанта танкавых войск ПАЛУБАЯРАВА, генерал-маёра танкавых войск РАМАНАВА; лётчыкі генерал-маёра авіяцыі КАМАНІНА, генерал-маёра

авіяцыі ГАЛУНОВА, генерал-маёра авіяцыі ФЕДУЛЬЕВА, палкоўніка ЮЗЕЕВА і сапёры палкоўніка СЕРАБРАКОВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за вызваленне ТАРНОПАЛЯ, прадставіць да прысваення назвы «ТАРНОПАЛЬСКІХ» і да ўзнагароджвання ордэнамі.

Сёння, 15 красавіка, у 20 гадзін сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Украінскага фронту, якія авалодалі горадам ТАРНОПАЛЬ—дваццацію артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯУЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне ТАРНОПАЛЯ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

### Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

15 красавіка 1944 года.

## Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫўНАЯ ЗВОДКА ЗА 15 КРАСАВІКА

Войскі 1-га Украінскага фронту пасля ўспіхных вулічных баёў, поўнасьцю авалодалі абласным цэнтрам Украіны горадам Тарнопаль—лікім чыгуначным вузлом і моцным апорным пунктам абароны немцаў на Львоўскім напрамку. У баях за авалоданне Тарнопалем вызначыліся войскі генерал-палкоўніка Курачкіна, генерал-лейтнанта Люднікава, генерал-маёра Піжва, генерал-маёра Мішчанка, палкоўніка Пічова, палкоўніка Кучарэнка, палкоўніка В. Івіча, палкоўніка Лашчанка; артылерыя генерал-маёра артылерыі Фралова, генерал-маёра артылерыі Волкінштэйна, генерал-маёра артылерыі Валчок, палкоўніка Багатырова, палкоўніка Дзевульскага, палкоўніка Любімава, палкоўніка Рэутава, палкоўніка Тіцэна, палкоўніка Чавола, палкоўніка Бялова, палкоўніка Базяленка; танкісты генерал-лейтнанта танкавых войск Палубаярава, генерал-маёра танкавых войск Раманава; лётчыкі генерал-маёра авіяцыі Каманіна, генерал-маёра

рада Чартноў нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі некалькі населеных пунктаў і сярод іх Джурын, Полаўцэ, Паушўна, Базар, Якубаўна.

На Севастопальскім напрамку нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і сістэму інжынерных загарод праціўніка ў горна-лясістай частцы паўднёвага ўзбярэжжа Крыма, працягвалі наступленне і з баямі занялі больш 60 населеных пунктаў, у тым ліку раённы цэнтр Крыма Албат, населеныя пункты Берагавое, Аджыбулат, Нача, Мамашай, Бельбек, Любімаўна, Дуванкой, Заланной, Шулі, Дземярдны, Сямідвор'е, Сацэра, Кучук-Узень, Туан і чыгуначныя станцыі Сюрэнь і Бельбек.

На папярэдніх даных, да канца 14 красавіка войскамі 4-га Украінскага фронту ўзята ў палон звыш 20.000 салдат і афіцэраў праціўніка. Да гэтага-ж часу, па лічбавых даных, войскамі Асобнай Прыморскай Арміі ўзята ў палон больш 17.000 салдат і афіцэраў праціўніка. Такім чынам, да канца 14 красавіка нашымі войскамі ў Крыму ўзята ў палон больш 37.000 салдат і афіцэраў праціўніка.

На другіх участках фронту ў радзе пунктаў ішлі баі мясцовага значэння.

На працягу 14 красавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 69 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём знішчана артылерыйскі збіта 24 самалёты праціўніка.

☆☆☆

### Масіраваны налёт нашай авіяцыі на порт і чыгуначную станцыю Севастопаль

У ноч на 15 красавіка наша авіяцыя далёкага дзеяння зрабіла масіраваны налёт на порт і чыгуначную станцыю Севастопаль і абардывала скапленні войск і знішчыла праціўніка, ваенныя екла-

ды і нямецкія судны, якія знаходзіліся ў Севастопальскай бухце. У выніку бомбардыроўкі ўзніклі пажары і адбылося многа выбухаў. Наглядацям азначаны

выбухі вялікай сілы ў раёне складаў з гаручым. Найбольш вялікія пажары, якія суправаджаліся выбухамі, адзначаны на чыгуначнай станцыі і ў Паўднёвай бухце.

Войскі 1-га Украінскага фронту, пасля ўпорных вулічных баёў, поўнасьцю авалодалі абласным цэнтрам Украіны—горадам ТАРНОПАЛЬ—вялікім чыгуначным вузлом і моцным апорным пунктам абароны немцаў на Львоўскім напрамку.

Нашай гераічнай Чырвонай Арміі—слава!

### Страты праціўніка і трафеі войск 3-га Украінскага фронту за перыяд баёў з 25 сакавіка па 12 красавіка г. г.

Войскі 3-га Украінскага фронту пад камандаваннем генерала арміі Маліноўскага ў выніку праведзеных наступальных аперацый ад Паўднёвага Буга да Днястра з 25 сакавіка па 12 красавіка панеслі праціўніку наступныя страты ў жывой сіле і тэхніцы:

Знішчана: танкаў і самаходных гармат—42, гармат рознага калібра—199, мінамэтаў—83, кулямэтаў—589, аўтамашын і цягачоў—436.

Праціўнік пакінуў на полі бою 26.800 групаў салдат і афіцэраў.

За гэты-ж час войскі 3-га Украінскага фронту захапілі ў немцаў наступныя трафеі: самалётаў—7, танкаў і самаходных гармат—401, гармат рознага калібра—753, мінамэтаў—291, кулямэтаў—991, вінтовак—8.820, радыёстанцыяў—101, аўтамашын—10.672, матацыклаў—481, трактараў і цягачоў—208, бронетранспартэраў—46, аўтапрычэпаў—392, павозак з вяснымі грузамі—6.203, коней—2.076, паравозаў—287, вагонаў, платформаў і цыстэрнаў—6.104, з іх 1.377 грузаных боепрыпасаў, харчаванням, гаручым, заводскім абсталяваннем, інжынерна-тэхнічнай і іншай ваеннай маёмасцю, складаў—95, з іх з боепрыпасаў—52, з харчаванням—38, з калючым дротам—3, з цэментам—2.

Узята ў палон 10.680 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Такім чынам, агульныя страты немцаў на галоўных відах баявой тэхнікі і жывой сіле за час наступальных аперацый войск 3-га Украінскага фронту з 25 сакавіка па 12 красавіка складаюць палоннымі і забітымі 37.480, танкаў і самаходных гармат—443, гармат рознага калібра—952, аўтамашын, аўтапрычэпаў і цягачоў—11.708.

СОВІНФОРМБЮРО.

## ВАТУЦІН Н. Ф.

Пасля цяжкай аперацыі памёр генерал арміі Ватуцін Нікалай Фёдаравіч.

Усяму савецкаму народу тав. Ватуцін вядомы, як герой Айчыннай вайны, выдатны генерал і палкаводзец Чырвонай Арміі.

З 19-гадовага ўзросту тав. Ватуцін знаходзіцца бесперапынна ў радах Чырвонай Арміі, ён пачаў сваю службу з радавога байца і скончыў яе камандуючым важнейшым фронтам барацьбы супроць нямецкіх акупантаў.

На гэтым шляху тав. Ватуцін прайшоў шлях камандзіра цэлага рада пяхотных падраздзяленняў, начальніка штаба дывізіі, начальніка штаба Кіеўскай асобай ваеннай акругі, начальніка Аператыўнага Упраўлення Генеральнага Штаба, першага намесніка начальніка Генеральнага Штаба, а ў год Айчыннай вайны начальніка штаба фронту і камандуючага войскамі рада франтоў.

Яго баявы шлях за год Айчыннай вайны ў якасці камандуючага фронту адзначан актыўнейшым удзелам у Сталінградскай аперацыі, у набаданым наступленні

ад звільны Допа да Данбаса, пераможнай аперацыі у Белградска-Курскай бітве ў ліпені 1943 года, узяццем Кіева, Жытоміра, Бердзічава, Роўна.

Імя тав. Ватуціна адзначана ў многіх загадах Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна па ходу баявых дзеянняў Чырвонай Арміі.

Савецкі ўрад неаднаразова адзначаў тав. Ватуціна вышэйшымі ўзнагародамі: ордэнам Чырвонага Сцягу, ордэнам Леніна, ордэнам Суворова I ступені, ордэнам Кутузава I ступені.

Вылучыўшыся ў Айчыннай вайне сваімі доблеснымі справамі ў барацьбе за перамогу Савецкай Радзімы тав. Ватуцін заваяваў глыбокую шананую савецкага народа і ўсёй Чырвонай Арміі.

Бязмежна адданы справе партыі Леніна—Сталіна тав. Ватуцін поўнасьцю і да канца аддаў усё сваё жыццё Чырвонай Арміі і Савецкай Радзіме. Справа, за якую пераможна змагаўся генерал арміі тав. Ватуцін, будзе жыць вечна.

Жукаў, Хрушчоў, Васілеўскі, Варашылаў, Будзёны, Тімашэнка, Шапашнікаў, Коней, Веранаў, Якаўлеў, Навікаў, Галаванаў, Федарэнка, Ротмістраў, Перасыпкін, Вараб'ёў, Шчарбаню, Антонаў, Хрулёў, Мерацкоў, Ранасоўскі, Маліноўскі, Талбухін, Говараў, Папоў М. М., Баграмян, Еромёна, Сакалоўскі, Тюленеў, Пурнаеў, Навалёў, Голінаў, Смародзінаў, Арцём'еў, Карніец, Крайнокоў, Кальчэнка, Богалюбаў, Карпаносаў, Кузняцоў Ф. Ф., Іванюў В. Д., Абарэнкаў, Дзегцяроў, Ільчоў.



### VI сесія Вярхоўнага Савета БССР

## Спрэчкі па дакладу тав. П. К. Панамарэнка „Вызваленне беларускіх зямляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы аднаўлення народнай гаспадаркі БССР“

### Прамова генерал-маёра В. І. Казлова\*)

Таварышы дэпутаты! Па просьбе і даручэнню партызан і партызанак горада Мінска і Мінскай абласці, дазвольце перадаць вам гаражае, баявое партызанскае прывітанне. (Апладысменты).

Мы сабраліся ў той час, калі ў ходзе Айчынай вайны наша доблесная Чырвоная Армія, пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, дабілася найвялікшых перамог і працягвае весці перадапоснае наступленне, громіць орды нямецка-фашысцкіх захопнікаў і з дня ў дзень ачышчае нашу савецкую зямлю ад гітлераўскай погані.

Таварышы дэпутаты! Многа пакут і гора прычынілі нашаму народу гітлераўскія звары.

Фашысты прадсталі перад народамі Савецкага Саюза як цемрашчы, каты, забойцы і душыхелі беларускага і другіх народаў, як смертэльныя ворагі працоўных сёл і гарадоў. Фашысты масавым тэрорам і зверствамі аказаліся не ў сілах задуміць волю беларускага народа да барацьбы, скарыць яго і зрабіць рабам. Беларускі народ, пад кіраўніцтвам нашай большэвіцкай партыі і ЦК ВРП(б), па закліку любімага правадзюра роднага Сталіна, у першыя-ж дні Айчынай вайны адказаў фашыстам бялітаснай народнай вайной на франтах і ў тыле праціўніка. На беларускай зямлі, пад кіраўніцтвам ЦК КП(б) Беларусі і Урада і асабіста першага сакратара ЦК КП(б) Беларусі тав. Панамарэнка, у варожым тыле народ разгарнуў магутны партызанскі рух, барацьбу не на жыццё, а на смерць. Тысячы партызан і партызанак вядуць смелую партызанскую вайну з гітлераўцамі. Нашы партызаны штодзённа наносіць адчувальныя ўдары па гітлераўскай вайскавай машыне, разбураюць яе тылы, камунікацыі і штабы і не даюць ворагу супакою ні ўдзень, ні ночы, аказваючы сваёй баявой велізарную дапамогу Чырвонай Арміі—вызваліцельніцы савецкага народа.

Дазвольце мне прывесці некалькі прыкладаў барацьбы мінскіх партызан.

Толькі за апошнія 6 месяцаў 1943 года партызаны горада Мінска і наўднёвай часткі абласці, па няпоўных даных, забілі 18.155 салдат і афіцэраў праціўніка, паранілі звыш 8.000 фрыцаў. За гэты-ж час толькі на чыгуначных магістралях Мінск—Баранавічы, Мінск—Бабруйск, Асіповічы—Слуцк, Лунінец—Калінкавічы пунічана пад адкос 377 эшалонаў, разбіта і пашкоджана 435 паравозаў, звыш 4.000 вагонаў і платформаў, разбурана больш 85 кіламетраў тэлеграфна-тэлефоннай сувязі, 25 кіламетраў падземнага кабеля. Разбурана за апошні час на шасейных дарогах 522 масты, падарвана каля 42.000 чыгуначных рэек. На базах ворага і на чыгуначных станцыях у Мінску, Бабруйску, Слуцку, Дзяржынску і іншых мінскіх партызанамі спалена за апошні месяц не менш 1.500 тон бензіна. У радзе месц узарваны, спалены і знішчаны

склады праціўніка з амуніцыяй і іншай важнай маёмасцю. Узлятано у паветра электрастанцыі, воданарныя вежы і іншыя збудаванні ў гарадах і на чыгуначных станцыях у Асіповічах, Бабруйску, Пухавічах і іншых.



Немцы баяцца помсты беларускага народа, баяцца савецкіх партызан. Лёс, які напаткаў Кубь і іншыя гітлераўскія стаўленікаў, якія атрымалі заслужаную адплату беларускага народа і партызан у родным нашым Мінску, чакае яшчэ не аднаго нямецка-фашысцкага галаварэза. Смерць нямецкай гадзіне—вось наш адказ за кроў і слёзы, пралітыя беларускім народам.

Нашы партызаны дапамаглі насельніцтву абласці захаваць і ўбраць ураджай 1943 года, выкарыстаць яго для сваіх патрэб. Немцы не здолелі выкарыстаць хлеб, бульбу, якія вырашчаны ў абласці, хоць яны пасылалі ў калгасы і саўгасы свае экспедыцыі, «паляўнічыя» каманды, ахоўныя і іншыя каманды па 100—150 чалавек па калгас, каб забраць вырашчаны ўраджай. Але нашы народныя месціцы не далі ворагу пажывіцца добром беларускага народа.

У партызанскіх атрадах Мінскай абласці выраслі выдатныя кадры байпоў, камандзіраў і камісараў, добрых арганізатараў мас па барацьбу з нямецкімі захопнікамі, беззаветна адданых партыі і савецкаму ўраду. Душой партызанскіх атрадаў з'яўляюцца камуністы, выхаваныя пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна нашай камуністычнай партыі большэвікоў Беларусі і яе Цэнтральным Камітэтам і асабіста тав. Панамарэнка, дапамогі і кіраўніцтва якіх мы адчуваем паўседашня ў тыле праціўніка.

Значна вырасла авангардная роль камуністаў у баявых дзеяннях партызанскіх атрадаў. У барацьбе з пэпавісчым ворагам камуністы нагаваюць прыклады мужнасці, стойкасці і гераізму.

Сакратар партарганізацыі імені Сталіна, брыгады «Беларусь», тав. Кавальчук пуніў пад адкос 9 нямецкіх вайсковых эшалонаў.

Выконваючы ўказанні таварыша Сталіна і рашэнні Цэнтральнага Камітэта партыі Беларусі па арганізацыі народнага партызанскага руху і барацьбы з немцамі на акупіраванай тэрыторыі Мінскай абласці, выраслі і загартаваліся выдатныя кадры нашай большэвіцкай партыі.

Тав. Меркуль арганізаваў выданне раённай падпольнай газеты, перыядычнае выданне лістовак, якія асвятляюць перамогі Чырвонай Арміі на франтах Айчынай вайны. Правільнай пастаноўкай і арганізаванай партыйна-палітычнай работы сярод насельніцтва тав. Меркуль дабіўся да канца 1943 года колькасці партызанскай брыгады звыш 1.500 чалавек.

Сярод каманднага саставу партызанскіх атрадаў Мінскай абласці 78 процантаў членаў і кандыдатаў партыі. Высокая культура нашых кадраў. Сярод камандзіраў каля 10 процантаў асоб, якія маюць вышэйшую адукацыю, і амаль палова з сярэдняй адукацыяй. Звыш 60 процантаў каманднага саставу нашых атрадаў—беларусы.

Сярод партызан і мясцовага насельніцтва ў акупіраваных ворагам раёнах, гарадах і абласцях праводзіцца велізарная палітычна-выхаваўчая работа. За шэсць месяцаў 1943 года толькі ў вёсках Слуцкага раёна праведзена з насельніцтвам 86 мітынгаў, 103 даклады і каля 1.000 гутарак на палітычныя тэмы. Сярод насельніцтва распаўсюджаны дзесяткі тысяч экзэмпляраў газет і лістовак, выданых у падполлі, а таксама літаратуры, атрыманай з-за лініі фронта. Каля тысячы палітычных дакладаў і гутарак праведзена на сходах у вёсках Старадарожскага раёна.

У тыле немцаў вялікай папулярнасцю карыстаецца наш падпольны большэвіцкі друк, створаны і арганізаваны Цэнтральным Камітэтам партыі большэвікоў Беларусі. Тыраж нашага большэвіцкага друку, які выдаецца ў тыле праціўніка, складае сотні тысяч экзэмпляраў толькі па адной Мінскай абласці.

Нямецкія звары, якіх наша Чырвоная Армія гоніць вон з савецкай зямлі, робяць печування злачынствы над беларускімі грамадзянамі. Толькі ў снежні мінулага года гітлераўскія звары спалілі 26 вялікіх вёсак у Грэскім, Любаньскім, Старадарожскім раёнах.

У Мінску, у дзень 25-годдзя БССР немцы павесілі больш 20 мірных жыхараў горада. Нядаўна ў Грэскім раёне гітлераўцы поўнасцю знішчылі 90 сем'яў. Сярод расстраляных—300 жанчын і дзяцей.

Таварышы дэпутаты! Барацьба за поўнае вызваленне нашай Савецкай Беларусі шырыцца штодзень. Перад партызанамі і партызанкамі стаіць задача яшчэ больш умацніць дапамогу Чырвонай Арміі, не даваць гітлераўцам знішчаць нашы гарады і вёскі, перад намі стаіць задача вызваляць беларускі народ з нямецкай вярці. Нашы мінскія партызаны і партызанкі ў тыле праціўніка зробіць усё, каб выканаць загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Савецкага Саюза таварыша Сталіна па хутчэйшаму разгрому нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Слава вялікаму Сталіну—правадзюру і арганізатару нашых перамог, лепшаму другу беларускага народа і беларускіх партызан! (Бурныя апладысменты).

### Прамова Народнага Камісара мясцовай прамысловасці БССР Д. Д. Лапета

Таварышы дэпутаты! Старшыня Савета Народных Камісараў БССР тав. Панамарэнка ў сваім дакладзе прывёў лічбы, якія характарызуюць вялікія дасягненні беларускага народа ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі.



З дапамогай вялікага рускага народа, пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і лепшага друга беларускага народа—таварыша Сталіна, Беларуская ССР узялася да ўзроўню перадавых рэспублік Савецкага Саюза.

За год савецкай улады, побач з бурным ростам цяжкай прамысловасці, значна вырасла і машынабудаўнічая прамысловасць, якія вырабляюць тавары шырокага спажывання.

У 1941 годзе аб'ём прадукцыі па прадпрыемствах Наркоммашпрама БССР быў вызначан у 337 мільёнаў рублёў, у тым ліку па раённай мясцовай прамысловасці 157 мільёнаў рублёў. На прадпрыемствах мясцовай прамысловасці было занята 37 тысяч рабочых. Такія заводы, як Рэчыцкі цвіковашуропны, аршанскі «Чырвоны барэц» і іншыя ў 1940 годзе выпусцілі 11 тысяч тон цвікоў. Упоўнабудаваны ў Мінску радыёзавод вырабляў складаную радыёапаратуру. Друкарня «Палесдрук» у горадзе Гомелі выпусціла сотні тысяч тамоў кніг, падручнікаў і мільёны шматкаў. Прадпрыемствы мясцовай прамысловасці выраблялі цудоўную мэблю, музычныя інструменты, металавырабы і іншае складанае абсталяванне.

Нямецкія варвары, якія вераломпа напалі на нашу краіну, поўнасцю разбурылі мясцовую прамысловасць. На папярэдніх днях, прычыненыя страты прадпрыемствам мясцовай прамысловасці, у вызваленых раёнах, перавышаюць 29 мільёнаў рублёў.

Зараз ідзе ўзмоцненае аднаўленне мясцовай прамысловасці ў вызваленых раёнах. Арганізаван 31 райпромкамбінат, які аб'ядноўвае 126 розных майстэрняў. Аднаўляюцца цвіковы завод у горадзе Рэчыцы, Гомельская ложкавая

фабрыка і друкарня «Палесдрук». Прадпрыемствы мясцовай прамысловасці за два месяцы 1944 года па няпоўных даных, вырабляюць на 213 тысяч рублёў рознай дукцыі.

Аднак, выкананая праца аднаўлення прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці і вытчасць тавараў шырокага спажывання далёка не дастаткова. Радзе раёнаў яшчэ да гэтага часу не арганізаваны райпромкамбінаты. Слаба разгортваецца вытчасць тавараў шырокага спажывання, для вырабу якіх на месцы ёсць дастаткова сям'яны.

Таварышы дэпутаты! Адраджам мясцовую прамысловасць за скароткі тэрмін да размераў дасягнутага ўзроўню—неадкладнай першачарговай задачай. Да канца 1944 года вызначана адна 200 розных прадпрыемстваў майстэрняў, у кожным раёне гапізаваць вытворчасць вялікага асартыменту тавараў шырокага спажывання, аднавіць млыны, сапеленне, розныя рамонтныя майстэрні.

Вырашана аднавіць Рэчыцкі цвіковы завод, поўнасцю аднавіць фабрыку імені Валадарскага і друкарню «Палесдрук».

Пры Наркоммашпраме арганізаваны спецыяльны будаўніч трэст, задачай якога з'яўляецца будаўніцтва прамысловых прадпрыемстваў у нашай рэспубліцы. Пакуль ён яшчэ не аснашчоны не мае неабходных кадраў будаўнікоў. Неабходна ў бліжэйшы час укамплектаваць будаўнічыя ўчасткі рабочымі і спецыялістамі.

Наркоммашпрам вызначае арганізаваць два прадпрыемствы для вырабу будаўнічых дэталей з шчыграмай выпуску—20 тысяч квадратных метраў дзвярэй і 14 тысяч квадратных метраў аконных пераплэтаў.

Таварышы дэпутаты! Перад намі стаіць неадкладная задача хутчэй ліквідаваць вынікі гаспадарання немцаў. На выкананне гэтай важнейшай задачы рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі мясцовай прамысловасці а дадуць усё свае сілы.

Беларускі народ шчыра дзякуе вялікаму рускаму народу і ўсім народам Савецкага Саюза, большэвіцкай партыі і вялікаму правадзюру народаў таварышу Сталіну за дапамогу, якую яны аказвалі беларускаму народу ў яго барацьбе за вызваленне роднай зямлі ад нямецкіх акупантаў.

Падтрымаем наступленне Чырвонай Арміі наступленнем працы!

Няхай жыве наша гераічная Чырвоная Армія!

Няхай жыве вялікі правадзюра народаў таварыш Сталін! (Прышчытаныя апладысменты).

\*) Друкуецца па скарочанай стэнаграме.



ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПЕРАДМАЙСКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА

Комуністы раёна ў барацьбе за ўраджай

Па прыкладу краснапролетарцаў

гаранна, ад зары да зары... уюць калгаснікі раёна, каб гэты залычыць цяжкія раны, вясныя нямецкімі акупантамі... Калгаснікі аддаюць усе сілы, усю сваю энергію і на ўзмоцненую дапамогу...

развіццё сацыялістычнай жывёлагадоўлі. Вясковыя комуністы і комсамольцы, якія настаўлены на рашаючых участках, з'яўляюцца важкамі ўсёй работы калгасаў. Перадавым калгасам «КІМ» — ініцыятарам сацыялістычнага спаборніцтва калгасаў вызвалены раёнаў рэспублікі — кіруе комуніст Іосіф Бельскі. Ён карыстаецца заслужаным аўтарытэтам у калгасе і ў раёне, як вопытны кіраўнік і агітатар. Ён жыва і даходчыва даводзіць да свядомасці калгаснікаў рашэнні партыі і ўрада.

«Аб Вялікай Айчыннай вайне Савецкага Саюза». Старшынёй Рудакоўскага сельсовета працуе комуніст-партызан тав. Лакудас. Гэты сельсовет з'яўляецца адным з перадавых у надрыхтоўцы да вясновай сяўбы. Калгас імені Сталіна (старшыня Дашук) і «Чырвоная перамога» (старшыня Дынікі) заканчваюць рамонт сельгасінвентара, вядуць апошнія падрыхтоўчыя работы да выхаду ў поле. Непартыйныя большавікі, якіх выхоўвае партыйная арганізацыя, таксама паказваюць прыклады ў кіраўніцтве калгасамі. Так, калгасам «Пролетарый» кіруе непартыйны большавік тав. Стэльмакоў. Гэты калгас спаборнічае з суседнім калгасам «КІМ» і ні ў чым не адстае ад яго. Пасля вызвалення раёна ад нямецкіх акупантаў партыйная арганізацыя ў цэлым падпарадкоўвае сваю работу баявым задачам аднаўлення народнай гаспадаркі. Мы ўжо аднавілі 77 калгасаў. Працуюць Рудакоўская і Хойніцкая МТС, Судакоўскі і Стрлічаўскі саўгасы. Адбудоўваюцца спаленыя фашыстамі вёскі. Больш 500 калгаснікаў ужо вывезлі лес на будаўніцтва новых дамоў. Перад намі стаіць вялікая задача аднаўлення калгаснай гаспадаркі. Мы змагаемся за першынство ў сацыялістычным спаборніцтве калгасаў. Большавікі раёна гэта добра ведаюць і мабілізуюць усе мясцовыя рэзервы на барацьбу за ўзорнае правядзенне вясновай сяўбы, за атрыманне высокіх ураджаяў. Фёдар РУДЧАНКА, сакратар Хойніцкага РК КП(б)Б.

У адказ на заклік краснапролетарцаў сувязісты Гомеля актыўна ўключыліся ў перадмайскае сацыялістычнае спаборніцтва. У калектыве, дзе начальнікам тав. Ланіцкі, спаборніцтвам ахоплены ўсе работнікі. План першага квартала выканан на 250 проц. Нарастаючымі тэмпамі ідзе работа ў красавіку. Калектыву абавязваўся месечны план выканаць да 20 красавіка. У першыя дні спаборніцтва лепшых вынікаў дабіліся таварышы Дзядька, Фёклін, Чаромухін, якія заваявалі права быць на дошцы гонару. Работнікі радыёфікапы і радыёвешчання (кіраўнік тав. Філіпаў) у перадмайскім спаборніцтве абавязаліся выканаць план устапаўлення радыёкропак да 15 жніўня. Не лічачыся з цяжкасцямі, калектыву штодзённа перавыконвае свае заданні. Брыгада мантажнікаў, якую ўзначальвае старшы тэхнік тав.

Пархамовіч, актыўна аднаўляе сродкі радыёфікацыі. Тэхнік Літвіноўскі для мантажу радыёвузла вышуквае і сам вырабляе дэталі. Тэхнік Сяргееў абавязваўся адшукаць матэрыялы і абсталяваць праводку ў студыі, змантыраваць зарадна-разрадны шчыт для радыёвузла раёна. Брыгада старшага тэхніка Цімашкова абавязалася да 1 мая дасягнуць колькасць радыёкропак да 2.000 штук. Тэлеграфна-тэлефонная кантора (кіраўнік тав. Кельмановіч) план першага квартала выканала на 175 процантаў. Выдатна выконваюць свае перадмайскія абавязальствы брыгадзір марзістаў тав. Грамыка, прыёмчыца тав. Каган, бадзетка тав. Папова. Работнікі лінейна-тэхнічнага вузла абавязаліся на 5 дзён раней тэрміну закончыць будаўніцтва тэлеграфнай лініі Гомель—Церахоўка. Сваё абавязальства яны выконваюць добраахвотна. С. КУЦОУ.

Перавыконваюць нормы выпрацоўкі

МСЦІСЛАЎЛЬ. (Наш нар.). Работніцы завода Анна Фабічова, Марыя Мядзведзева і Філіп Даніленка выконваюць дзённыя нормы выпрацоўкі на 150—200 процантаў. Прыкладна працуюць механік тав. Белавінец і качагар тав. Пісарэнка.

Перадавыя брыгады

ЧЭРЫКАЎ, 15 красавіка. (БЕЛТА). У раёне шырока вядомы брыгады лесарубаў Зябінскага сельсовета, якія ўзначальваюць Зінаіда Старавойтава і Вера Целімова. Брыгады перавыканалі

квартальнае заданне па нарыхтоўцы драўніны. Уключыўшыся ў перадмайскае сацыялістычнае спаборніцтва, яны штодня выпрацоўваюць больш двух норм.

Перад выездам у поле

Лічаныя дні засталіся да палявых работ, і мы выкарыстоўваем кожную хвіліну для ўсебаковай падрыхтоўкі да сяўбы. Калгасы нашага сельсовета ў поўнай гадоўнасці сустрэкаюць вясну. Па прыкладу кімаўцаў яны змагаюцца за высокі, вясны ўраджай. Калгас імені Каліпіна прывёў у парадак сельгасгаспадарчы інвентар, вывез у поле 500 вазоў гною. Насенне засыпана, ачышчана і правярана на ўсхожасць. Копні настаўлены на адначынак, за імі ўстапоўлен добры догляд. Для палявых работ будуць таксама скарыстоўвацца каровы. Добра рыхтуецца да сяўбы калгас «Чырвоны сцяг» (старшы-

ня Міхаіл Бурак). Тут вывезена па поле 400 вазоў гною, засыпана і ачышчана насенне. Нажаль, мы маем на свайму сельсавеце і адстаючыя калгасы. План засыпкі насення ў цэлым па сельсавеце мы выканалі толькі на 87 процантаў. Зараз наш сельвыканком прымае ўсе захады да таго, каб не больш, як за 5—7 дзён поўнасцю выканаць план засыпкі насення. У гэтым годзе нам прыдзецца сустрэць не малыя цяжкасці. Немцы пагналі з вёсак нашага сельсовета больш 200 сем'яў на картаргу ў Германію, забралі да 1.000 галоў коней і буйнай рагатай жывёлы, спалілі больш 50 пабудоў жывёлагадоўчых ферм. Але перад цяжкасцямі мы не спынімся. Зараз ідзе будаўніцтва ў калгасам. Так, у калгасам імені Каліпіна і «Чырвонае святанне» абдуваны канюшні, будуюцца другія памяшканні жывёлагадоўчых ферм. Нядаўна мы абмеркавалі ў калгасам паставу СНК БССР і ЦК КП(б)Б аб ініцыятыве калгаснікаў сельгасарцелі «КІМ», якія правануюць спаборнічаць за хутчэйшае аднаўленне арцельнай гаспадаркі і заваяванне высокага ўраджаю. На сваіх сходах калгаснікі рашылі не адстаць ад кімаўцаў, атрымаць высокі, вясны ўраджай. Іван ЯРОШ, старшыня Валочкага сельсовета, Хойніцкага раёна.

На лініі сувязі

разрэзліва свісталі нямецкія бомбы, і звон ад іх выбухаў і стаяў у вушах. Зямлю і тра сатрасаў гул канананды і стаў батарэй. Снарады ірвалі блізка, выварачваючы металічныя раскідваючы зямлю і ваду. Іван Радкевіч узяўся за працу і пабег да абочыны лініі. Тонкая жылка провада, ідзе ад каманднага пункта і да палка, была абарвана. Яе, якія скруціліся ў клубы абгаралі і заблыталіся ў ах.

аслабелай рукой да провада і, напхнуўшы абодвы яго канцы, злучыў іх. Словы каманды зноў пайшлі па правадах. Лінейны наглядачы Іван Васільевіч Радкевіч—ужо не малады чалавек, яму больш за сорок. Далёка яго родны дом, на Мінічыне. Маючы за плячыма столькі год, палёгка бегач па участку ў тры кілометры і, не звяртаючы ўвагі на смерцельную небяспеку, выпраўляць дзесяткі пашкоджанняў. — Нічога, мы звыкліся, — проста гаворыць Радкевіч.—Быў у мяне яшчэ такі выпадак. Ляцяць тры іхнія самалёты і пікіруюць. Восем-восем, здаецца, на цябе пікіе. Бомбы ірвунца блізка, ну што зробім, трэба іці, сувязь парвана. Бягу, прыгнуаючыся. Знайшоў пашкоджанне, зачысціў провал, уключыўся—усё ў парадку. Чую: гавораць. Толькі я адышоў, раптам—бомба. Унаў я на зямлю, распянуўся. Узнімаюся, гляджу назад і паперад уздоўж лініі. Зноў лінія парвана. Бягу туды, хутка напружваю, уключаюся—няма сувязі. Што рабіць? Яшчэ, значыць, дзесяці палсаваў, гад. Бягу наперад. 100 метраў, 200, 300—не знаходжу разрыву. Раптам зноў пікіруюць. Каго гэта, думаю? Вакол нікога няма. Значыць, мяне. Ну, тут звяртаюць увагі мне было некалі. Ён сабе

сваю справу робіць, і я, ведай, сваю справу павінен рабіць. Набег, знайшоў разрыў і звязаў дрот. Потым яшчэ разоў шэсць прышлося аднаўляць лінію... Сотні пашкоджанняў ліквідаваў лінейны наглядачы-беларус эфрэйтар Іван Радкевіч. Камандаванне ўзнагародзіла яго медаллю «За адвагу». Лейтэнант Б. РАКОЎСКІ. ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ, 10 красавіка. (Спец. нар. БЕЛТА).



У Насцюковіцкім раёне арганізаваны курсы трактарыстаў. НА ЗДЫМКУ: група курсантаў вучыцца карбюратар. Фото Л. Папковіча.



# На вызваленай беларускай зямлі пачалася сяўба

**КАМАРЫН, 15 красавіка (БЕЛТА).** У радзе калгасаў раёна пачаліся палывыя работы. У сельгасарцелях імені Фрунзе і «Дня-

проўскі араты», Новаалчанскага сельсовета, засеяны першыя гектары пшаніцы.

\* \* \*

**НАРОУЛЯ, 15 красавіка (БЕЛТА).** Перадвыя калгасы раёна пачалі сяўбу ранніх яравых культур.

Першымі ў раёне выплі на палывыя работы калгаснікі сельгасгаспадарчай арцелі «Чырвоная ічонка». За першыя два дні ў раёне засеяна звыш 70 гектараў.

## Выдатны пачын машыніста

Машыніст паравознага дэпо Гомель С. Е. Яўмененка, уступіўшы ў перадамайское саборніцтва, узяў на сябе абавязальства ў нерабочы час працаваць па 5 гадзін у суткі на аднаўленні гаспадарні дэпо.

Сваё абавязальства тав. Яўмененка выконвае. Ён ужо адпрацаваў 25 гадзін.

Яго прыклад пераймаюць другія машыністы. Дзесяць гадзін адпрацаваў машыніст Аляксандраў.

### У МОЗЫРЫ

## Ля кніжнага кіёска

Сонца толькі што вылянула з-за Прыпяці, а горад ажыў. Многія з мазырчан накіроўваюцца да кніжнага кіёска і з неярпеннем чакаюць, пакуль з'явіцца прадаўшчыца Соф'я Адамаўна Алешчанка.

Гучыць радыёрунар, устаноўлены на поўразбураным тэатры. З пачкай газет і брашур у кіёск уваходзіць Соф'я Адамаўна, 58-гадовая жанчына. На маршчыністым ле твары радасная ўсмішка. Дзесяць год да вайны працавала яна прадаўшчыцай у кіёску. У час нямецкага гаспадарання ў горадзе, яна, як і ўсе мазырчане, наярнелася гора.

Газеты, часопісы, брашурныя групы парасхват. Адразу становіцца шумна. Не адыходзячы ад

кіёска, людзі разгортваюць газеты і гучна чытаюць зводкі Совінформбюро, загады Вярхоўнага Галоўнакамандуючага таварыша Сталіна. З газетамі ў руках людзі ідуць на прадпрыемствы, ва ўстановы, і там узнікаюць чыткі, гарае абмеркаванне.

Попыт на газеты, часопісы, брашурныя расе з дня ў дзень. Толькі за паўтары месяцы Соф'я Адамаўна прадала да 50.000 экзэмпляраў газет і 2.000 экзэмпляраў часопісаў. Асабліва вялікі попыт на кнігі. Кніга таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Савецкага Саюза» і кнігі на тэмы франтовага жыцця распаўсюджаны праз кіёск у колькасці 22.483 экзэмпляраў.

Ш. СЦЯПАНАУ.

## У партызанскім калыцы

Недалёка ад мястэчка Т., у раёне Пінскіх балот, ужо трэці год дзейнічае гэты партызанскі атрад. З першых дзён акупацыі немцы адчулі яго дакладныя ўдары. Абломкі вагонаў на адкосах яскрава сведчаць аб партызанскай рабоце. На бліжэйшай да чыгункі грэблі—той-жа малюнак: разбітыя аўтамашыны, навозкі.

Камендант мястэчка Т. оберлейтэнант фон-Потэн не раз дапоціў свайму камандаванню, што з няўлоўнымі беларускімі партызанамі ён не можа ваяваць. «Яны заўсёды з'яўляюцца адтуль,—пісаў фон-Потэн,—адкуль іх ніколі не чакаеш».

У адказ камандаванне пасылае каманданту катэгарычныя загады: у самы кароткі тэрмін ліквідаваць партызан. Фон-Потэн лютваў. Ён выводзіў з мястэчка ўсё свой гарнізон. Гадзінамі абстрэльваў густы туман, што паціс над балотамі. І нярэдка бывала, што ў гэты самы час наблізу чуліся моцныя выбухі і ружэйная стрэльба. Тады фон-Потэн спяшаўся ў мястэчка. Ён баяўся за сябе і за сваіх салдат.

Наступіў час, калі нямецкае камандаванне ўступіла партызанам абедзве дарогі. Па чыгуначнай ветцы перасталі хадзіць пазыды, а па грэблі—абозы. Фон-Потэн ўзрадаваўся. Ён думаў, што партызанам тут не будзе чаго рабіць, і яны пойдучы у другое месца.

Але не так думалі беларускія людзі. Не такі дзед Кастусь, каб сядзець склаўшы рукі. Ён што-небудзь ды прыдумае са сваімі хлопцамі...

Фон-Потэн адпачываў пасля абеду. Нягледзячы на строгі загад не турбаваць яго ў гэты час, у доме ўзнялася мітусня. Захлопалі дзверы, загудзелі ўсхваляваныя галасы, і парэшце ў пакой начальніка не зайшоў, як заўсёды на цыначках, а ўваліўся, грукочы цяжкімі ботамі, фельдфебель Потке.

— Мы акружаны,—прахрыпеў Потке і цяжка апусціўся на стул.

Камендант паглядзеў на скрыўлены твар фельдфебеля, на яго вялікую, няскладную фігуру і задрыжэў не менш свайго надначаленага.

— Што здарылася? — закрычаў ён.

## На самалёт „Комсомолец Магілёўшчыны“

**ХОЦІМСЬ. (Наш нар.).** Па ініцыятыве комсомольцаў у раёне пачаўся збор сродкаў на пабудову баявога самалёта «Комсомолец Магілёўшчыны» для Чырвонай Арміі.

Маладзё Ельнянскага сельсовета ў ліку першых сабрала на пабудову самалёта 10.000 рублёў. 2.450 рублёў унеслі піонеры і вучні Вяседавіцкай няпоўнай сярэдняй школы.

## БУДАЎНІЦТВА ДАМОУ ДЛЯ КАЛГАСНІКАУ

**КАСЦЮКОВІЧЫ, 15 красавіка (БЕЛТА).** У разбураных акупантамі вёсках раёна пабудавана 242 новыя дамы для калгаснікаў. Апрача таго, для будаўніцтва нарыхтавана 10.087 кубічных метраў лесу.

\* \* \*

**КЛІМАВІЧЫ, 15 красавіка (БЕЛТА).** У раёне пабудавана ўжо 144 новыя дамы для калгаснікаў. Нарыхтавана бяргвення яшчэ на 700 дамоў.

## ПА ВЫЗВАЛЕННЫХ РАЁНАХ РЭСПУБЛІКІ

**Мозыр.** 305 добраахвотнікаў з ліку комсомольцаў і моладзі выехалі на аднаўленне Сталінградскага трактарнага завода.

**Крычаў.** 9 арцеляў промгаспадарчых арганізавана ў вызваленых раёнах Магілёўскай абласці. Пры іх працуе 51 цах. Вышучана тавараў шырокага спажывання на суму 500.000 рублёў.

**Клімавічы.** 3 шасцю сельсоветаў раёна ўстаноўлена тэлефонная сувязь. Наладжваецца тэлефонная сувязь з Судзілаўскай МТС.

## Аб трактарах і бестурботных кіраўніках

**МОЗЫР. (Па тэлефону ад нашага нар.).** Вясна ўступае ў свае правы. Падымае глеба. Хутка калгаснікі выедуць у поле. Але ў радзе раёнаў абласці да гэтага часу працягваюць усё яшчэ гаварыць аб надрыхтоўцы трактараў да сяўбы. Пішучца імятлікія рэзалюцыі, выносяцца пастановы. А на справе больш 100 трактараў не дастаўлены ў МТС.

Можа трактары не прыбылі на Палессе? Не. Яны знаходзяцца даўно тут, але іх заганалі на станцыю Хойнікі, дзе яны чакаюць сваіх гаспадароў. Толькі для Васілевіцкай МТС там знаходзіцца 11 трактараў. Між іншым, гэтыя трактары былі на станцыі

Васілевічы, але кіраўнікі раёна не паклапаціліся згрузіць іх на платформаў. Цікава, што ў гэты самы час, калі трактары трымаюць на станцыі, Васілевіцкі райвыканком і райком партыі выносілі рашэнне аб хутчэйшым завозе ў раён трактараў. Толькі калі трактары пайшлі далей, агледзеліся, але было позна.

Тут-жа, у Хойніках, на станцыі стаяць 33 трактары для манавіцкай МТС і амаль трактары для Нараўлянскай, Ельскай і Камарынскай МТС. Кіраўнікі-ж абласці і раёнаў у выніку звоняць у Наркам, каб дапамаглі завезці трактары.

С. ШАРАМЕТ

## МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

### Узмацненне дэмаралізацыі насельніцтва Германіі

**ЖЭНЕВА, 15 красавіка. (ТАСС).** Паражэнні гітлераўскіх войск на савецка-германскім фронце садзейнічаюць усё больш шырокаму распаўсюджванню ў Германіі нявер'я ў перамогу. Швейцарская газета «Сэнт Галер Тагблат» у артыкуле, які называецца «У Германіі ёсць сваё падполле», піша, што разуменне «падполля»

стала ў Германіі рэальнай праўдасцю. Сярод велізарнай масы насельніцтва, якое падпела ад бамбардыровак і пакінула сваё месцажыхарства, хавае вялікая колькасць дэзертыраў і фальшывымі дакументамі. Многія дэзертыры карыстаюцца дакументамі асоб, якія загінулі ў бамбардыровак.

### НАЛЁТ АВІАЦЫІ САЮЗНІКАУ НА БУХАРЭСТ І ПЛАЕШЦІ

**ЛОНДАН, 15 красавіка. (ТАСС).** Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр пры штабе войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што вялікія злучэнні

цяжкіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі налёт на Бухарэст і Плаешці.

### СТАНОВІШЧА У РУМЫНІ

**СТАМБУЛ, 15 красавіка. (ТАСС).** Паведамленні, якія паступаюць з Румыніі, сведчаць аб растучай паныі сярод румынскіх паслугачоў гітлераўскай Германіі, аб

узмацненні антыгерманскіх строяў сярод насельніцтва і рэані палітыкай клікі Антане

30 сакавіка ў Бухарэсце адліся падзеі, якія выклікалі ў руючых колах сапраўдны пералом. Раніцай па сненах сот дамоў і нават на манументах устаноўленым на адной з бурэсцкіх плошчаў пасля захітлераўцамі і румынамі Бесар'я 1941 годзе, былі зробленыя выдомымі асобамі вялікія надпісы «Даложь здрадніка Антанеску, прадаў краіну немцам!». Уд не знайшлі нічога лепшага, аб'явіць наветраную трыбу Пакуль насельніцтва знаходзіў ў сховішчах, паліцэйскія змыса сцен «крамольныя» надпісы

Бухарэсцкі карэспандэнт гітлераўскай газеты «Тыфкіне» паякая выходзіць у Турцыі, аваючы становішча ў Румыніі прызнае, што ўсе намаганні муніскіх улад, накіраваныя тое, каб сныніць распаўсюджванне розных чутак, аказваюцца рэмынімі. «Румынскаму народу піна карэспандэнт,—нехапае ной якасці—умення маўчаць»

Карэспандэнт піна, што не кожным сеансам у кінозатрахах экране з'яўляецца напісаным верхах лозунг, які кліча насельніцтва маўчаць. Карэспандэнт прыводзіць гэты «верш», які перакладзе гучыць прыклад так: «Не будзеш маўчаць—дзеш няць год у турме тырчац»

В. КАРАТЫШЭУСКІ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.